

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 2004/2005

Mac 2005

HIS 213 – Sumber Dan Prinsip Perundangan Islam

Masa : 3 jam

Sila pastikan kertas soalan ini mengandungi TIGA muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Setiap soalan membawa nilai markah yang sama. Jawab EMPAT soalan sahaja.

1. Jelaskan perbezaan maksud serta huraikan secara kritis istilah-istilah berikut:
 - [a] Hukum **wajib mu 'aiyan** (واجب معين) dan hukum **wajib mudayyaq** (واجب مضيق). [33 markah]
 - [b] **'Illah** (علة) dan **rukhsah** (رخصة). [33 markah]
 - [c] Qiyas dalalah (قياس دلالة) dan qiyas 'illah (قياس علة). [34 markah]
2. Huraikan secara terperinci maksud pernyataan di bawah:
 - [a] **Istishab al-'Adam al-Asli** (إستصحاب العدم الأصلي). [33 markah]
 - [b] **Istishab hal al-ijma'** (إستصحاب حال الإجماع). [33 markah]
 - [c] Sesuatu hukum wajib yang tidak dapat disempurnakan melainkan dengan perkara tertentu, maka perkara tersebut juga dihukum wajib. (ما لا يتم الواجب إلا به فهو واجب). [34 markah]
3. Jelaskan dalil atau hujahan sumber-sumber hukum syari 'at berikut:
 - [a] **Al-Istishab** (الإستصحاب). [33 markah]
 - [b] **Al-Qiyas** (القياس). [33 markah]
 - [c] **Al- Ijma'** (الإجماع). [34 markah]
4. Huraikan pandangan para 'ulama' usul fiqh tentang sumber-sumber berikut:
 - [a] **Ijma' 'lafzi** (إجماع لفظي). [34 markah]
 - [b] **Ibahah 'aqliyyah** (إباحة عقلية). [33 markah]

[c] ***Sunnah qauliyyah*** (سنة قولية) . [33 markah]

5. Jelaskan perbezaan di antara perkara-perkara berikut:

[a] ***'Uruf*** (عرف) dan ***Istihsan*** (إستحسان). [34 markah]

[b] ***Rukhsah*** (رخصة) dan ***'azimah*** (عزيمة). [33 markah]

[c] Pemansuhan hukum daripada al-sunnah oleh hukum baru daripada al-Quran atau sebaliknya. [33 markah]

6. Bincangkan secara kritis kedudukan sumber-sumber hukum syara' berikut:

[a] ***Al-Ijtihad*** (الإجتihad) dan syarat-syarat seseorang mujtahid.

[34 markah]

[b] Syari'at umat terdahulu yang disebut semula dalam al-Quran atau al-sunnah tanpa dijelaskan samada menjadi syari'at Muhammad s.a.w atau tidak .

[33 markah]

[c] ***Qiyas ma'a al-fariq*** (قياس مع الفارق) [33 markah]